

Predgovor

TAMARA GILES-VERNICK

V veliko veselje in čast mi je napisati predgovor za to pomembno knjigo. Etnografska raziskava, ki jo je vodila Uršula Lipovec Čebtron s skupino nadarjenih raziskovalk in na kateri temelji ta znanstvena monografija, je bila del projekta *Sonar-Global*, ki ga je financirala Evropska komisija. Konzorcij petnajstih partnerjev je nastal leta 2019, da bi razvil globalno mrežo za pripravljenost in odziv na epidemije in protimikrobno odpornost, vendar je s pojavom pandemije covid-19 v začetku leta 2020 postalo jasno, da se je sam razlog njegovega obstoja preoblikoval. Z namenom pridobivanja novih sodelavcev in sodelavk pri raziskovanju pandemije covid-19 ter strateškega načrtovanja na nacionalni in globalni ravni je *Sonar-Global* konec leta 2020 prejel dodatno podporo Evropske komisije za izvedbo raziskave ranljivosti in odpornosti v petih evropskih državah: v Sloveniji, Franciji, Nemčiji, Italiji in na Malti. Raziskovalne skupine v omenjenih državah so

uporabile metodologijo, ki sta jo razvila sodelavca David Napier in Anna Volkmann iz University Collegea London, vendar so jo prilagodile lokalnim značilnostim izkušenj med pandemijo. Ta monografija je eden od rezultatov tega spremenjenega dela projekta.

Monografija pomeni pomemben prispevek na več ravneh. Uršula Lipovec Čebren s svojo skupino raziskovalk ni vnaprej opredelila posebnih skupin, za katere bi domnevali, da so med pandemijo postale ranljivejše, temveč je uporabila lokalno utemeljeno razumevanje in skupnostne izkušnje pri opredelitvi »ranljivosti« in »odpornosti«. Na podlagi več kot 200 poglobljenih intervjujev so raziskovalke v Sloveniji ugotovile, da tak pristop ne omogoča le temeljitejše refleksije izkušenj med pandemijo, temveč tudi vpogled na področji okrevanja in pripravljenosti na prihodnje izzive.

Ugotovitev raziskave je preveč, da bi jih na tem mestu vse našli. Vendar so med temi, ki si zaslužijo posebno pozornost, predvsem raznolikost izkušenj slovenskih javnosti med pandemijo; poslabšanje obstoječih in nastanek novih ranljivosti pri nekaterih družbenih skupinah, ki so iskale dostop do zdravstvene oskrbe; porast duševnih stisk, ki so bile posledica ukrepov za omejevanje širjenja covid-19 v Pomurju in prisotnost oklevanja glede cepljenja v Sloveniji v obdobju, ko je bilo to eden ključnih zaščitnih ukrepov pred okužbo in njenimi posledicami. Presenetljiva je tudi ugotovitev, da so sami ukrepi za omejevanje širjenja pandemije, čeprav so obenem zmanjšali prenos virusa, nekatere skupine prebivalstva izpostavili večji negotovosti. Tuji študenti, ki so živeli in študirali v Sloveniji, so bili izpostavljeni precejšnji družbeni izolaciji. Totalne institucije, sicer namenjene podpori in/ali nadzoru določenih družbenih skupin, so bile žarišča okužb s covidom-19. In najpomembneje, Uršula Lipovec Čebren in njene sodelavke so opozorile na pomanjkljivost enotnih ukrepov za omejevanje pandemije, ki so veljali za zelo heterogeno prebivalstvo v Sloveniji. Ugotovile so, da en model resnično ni ustrezal vsem.

Bogata spoznanja raziskovalne skupine v Sloveniji, ki so predstavljena v tej knjigi, so več kot dobrodošel dodatek k raziskovanju pandemije covid-19. Knjiga bi morala doseči širok krog bralcev in bralk, ne le v akademski srenji, temveč tudi v javni upravi, med lokalnimi voditelji in voditeljicami, združenji, aktivistkami in aktivisti ter širšo javnostjo.